

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

פרשת נצבים וילך
שנת תשפ"ה

גליון
קס"ט

שיעורי חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

- חזוק למלמדים -

לאף אחד אין משג כמה קשה עובד המלמד

אני חייב לתת קצת חזוק למלמדים, כי לאף אחד אין משג כמה קשה עובד המלמד. אפילו שאני גם עובד קשה עם הבחורים, בכל זאת גם לי אין משג כמה קשה המלמד של הבן שלי עובד.

כל שכן שאין תודות, אף אחד לא מודה על העבודה הקשה שלהם, כי הרי לאף אחד אין משג מה הם עושים. בא נשאל אותה, כשאחד עוזר לה לסחב ארגז, אתה אומר לו תודה רבה? "כן!" המלמד הרי מחזיק את הילד שלך במשך כל היום, זה הרבה יותר קשה, לו לא מגיעה תודה רבה! "אבל הבן שלי הוא הרי ילד טוב, ילד חמוד, הוא דומה לסבא..." - זה נקרא שאין לה משג מה קורה בין הארבע הקירות של התלמוד תורה!

בנוסף לזה, כשהילד בא הבייתה מהתלמוד תורה ובוכה, הוא מתלונן על המלמד שלו, אז שואל האבא את המלמד: "מה קרה בכתה? אני לא מההורים שמחפשים להאשים את המלמד, אני רק רוצה לדעת מה קרה..." וזה מאוד מכאיב למלמד, מה זאת אומרת מה קרה 'היום' בכתה? - מה היה אתמול? ומה היה שלשום?! אתה יודע

שום דבר לא גבוה כמו להיות מלמד

אתמול שולח לי מלמד מכתב, שבו הוא שופך את לבו בשני דפים, לאו דוקא על הקשי בכתה, אלא על זה שהוא הקדיש את כל הרוחניות שלו לתלמוד תורה, והוא כותב: "לפני שנהייתי מלמד, למדתי כל יום ח"י פרקים משניות, בכל שבוע הייתי מסים מדרש רבה, מדרש תנחומא וזהר הקדוש", והוא מפרט רשימה שלמה של כל מה שהוא היה לומד בכל יום, והוא כותב: "בכל לילה הייתי קם בחצות ואומר תקון חצות והתבודדות, והיום בקשי בקשי שאני יכול ללמד כמה פרקים משניות... את הכל שמי בצד ואני יושב עם הילדים, אני לומד אתם ואני צריך להגיד להם כל דבר פעם ועוד פעם, אני צריך הרבה חזוק".

החזרתי לו 'מכתב מוסר', כתבתי לו: "כמה שרק תלמד, כמה שרק תקום בחצות, וכמה גדול שתהיה, זה עדין לא גבוה כמו להיות מלמד! אתה יודע מה זה ללמד עם ילדים תורה? אתה יודע מה זה לשבת עם ילדים ועוד פעם להגיד להם 'יש בורא עולם', ולדבר אתם מהיפי של התורה והמצוות?!"

מתי אפשר לדבר אל אדם מהציצית הקדושה?

מתי הוא הזמן שיכולים להגיד לאדם שצריכים ללבש ציצית?

שאני יושב עם הבן שלך יום יום, והוא מוציא לי את הנשמה, ואני צריך להתאפק שלא לצעק עליו? אתה בכלל יודע מה זה מלמד? באת פעם אחת להודות?!

אני עובד בשביל הקדוש ברוך הוא!

אבל המלמדים צריכים לדעת בתוכם, אני עובד בשביל הקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא יודע בדיוק מה שאני עושה, והקדוש ברוך הוא נמצא אתי בכתה. אם חושבים מהקדוש ברוך הוא העבודה נהיית הרבה יותר קלה; ברגע שאדם מדביק את עצמו אל הקדוש ברוך הוא - הכל נהיה לו הרבה יותר קל.

כשאדם קם בבקר, וכי יש לו את הכוח ללכת להתפלל? אין לו כוח ללכת להתפלל, אבל הוא יודע 'השם יתברך נמצא כאן, השם יתברך רואה, והשם יתברך רוצה שאני אתפלל', ואז הוא מקבל כוח ללכת להתפלל; אותו דבר כשקורה שצריכים להתאפק מלעשות עברה, לאדם אין את הכוח להתגבר על הנסיון, אבל הוא יודע 'השם יתברך כאן והשם יתברך רואה', וזה נותן לו כוח שיוכל להתגבר על הנסיון.

ולכן דעו לכם: 'השם יתברך נמצא בכתה, השם יתברך רואה כל דבר שאני עושה, והשם יתברך ישלם לי שכר'.

בתשובה; כשהיה ספור על יהודי שלדאבוננו מכר נבלות וטרפות, אז סבתא שלי (הרבנית מקארלסבורג) עליה השלום שאלה אותי: "ואליש, מה אומרת 'ברסלב' לאדם כזה? הוא יכול לחזור בתשובה?" ואמרתי לה: "כן, אם הוא רוצה לחזור בתשובה הוא יכול לחזור בתשובה".

אם זה מוצא בעיניך או לא, הקדוש ברוך הוא מקבל את כל אחד שרוצה לעשות תשובה. אפלו הרמב"ם אומר (הלכות תשובה פרק ד', הלכה א) שישנם עשרים וארבע דברים שהם 'מעכבין את התשובה', והדבר הראשון הוא 'המחטיא את הרבים', אדם שהוא חוטא ומחטיא אחרים. זה לא נקרא שהוא לא יכול לעשות תשובה, אלא שזה מאוד קשה שהוא ירצה לחזור בתשובה, אבל אם הוא נדחף ועושה תשובה, מחזירים אותו; כל אדם יכול להדחף לגן עדן, אין כזה דבר שאדם לא יכול לחזור בתשובה! - ועם כל זאת, העז פנים יותר גרוע, רבנו לא יכול לעזר לו!

כבר רואים מהי הדבר הכי חשוב שצריכים ללמד לילדים; שיהיה להם דרך ארץ ולא יהיו חס ושלום עזי פנים.

ילד יכול לגדל יהודי, רק אם יש לו דרך ארץ!

עם מי אתה רוצה להתחלף?

ברוך השם, אשרינו מה טוב חלקנו שרבינו נותן לנו כאלו עצות יפות איך ללמד עם ילדים. אני מבקש מהקדוש ברוך הוא: "יהי חלקי עמכם".

עם מי אתם רוצים להתחלף? אתם רוצים לעבד ב'חנות נעלים'? ב'חנות בשר'? שם לא יותר קל!

אמא נכנסת לחנות נעלים, היא רוצה לראות את כל סוגי הנעלים על הרגל של הבת שלה, ואחר כך היא יוצאת מבלי לקנות, היא אומרת שהיא תחשב על זה... ויוצא

רבי סובר שאם אחד זורק כדור מ'רשות הרבים' ל'רשות הרבים' אחרת, ובאמצע זה עובר ב'רשות היחיד', הוא חייב פעמים חטאת, כי דבר שנקלט באויר, הוא כמו שהנח שם, יוצא שהיתה 'עקירה' מ'רשות הרבים' והנחה ב'רשות היחיד', ועוד 'עקירה' מ'רשות היחיד' והנחה ב'רשות הרבים'.

חשבתי שזה חזק למלמדים. מלמדים מדברים אל ילדים והילדים לא מקשיבים, הם מסתכלים על המלמד כאלו הם בכלל לא יודעים מה הוא רוצה מהם, המלמד חושב: 'שאחזר ואמר היום עוד פעם לילדים: "כשהמלמד מדבר - לא מדברים", "כשאבא מדבר - לא מדברים", "כשהמלמד נכנס - קמים", "כשהאבא חוזר הביתה - קמים"? הרי כבר אמרתי את זה אתמול, הילדים ממילא לא מקשיבים לי'!

ועל זה אומרת הגמרא: דע לך 'קלוטה' - המלים שלך שנראה שזה הולך לאויר, 'כמי שהנחה דמא' - זה כמו שזה הנח; סוף כל סוף חודרות המלים שלך ללב שלהם, וזה שזה שתחזור על זה עוד פעם ועוד פעם בכל סוגי הדרכים. [אפשר להוסיף בדרך צחות; מי אומר את ההלכה של 'קלוטה' כמי שהנחה דמא? רבי! יכול להיות שהכונה גם ל'רבי' בתלמוד תורה, שהוא צריך לדעת ולזכר את זה].

מהו הדבר הכי חשוב, שצריכים ללמד את הילדים?

אני רוצה לבקש מהמלמדים, תלמדו את הילדים שיתנהגו בדרך ארץ ולא יהיו עזי פנים, זהו הדבר הכי נחוץ שצריכים ללמד את הילדים!

רבנו ז"ל אומר: "אני יכול לעזר לכלם חוץ מ'עזי פנים'!" וזהו פלא, כי רבנו הרי יכול לעזר לכלם, יש הרי לרבנו חזק ללכלם, רבנו מראה לכלם שהוא יכול עדין לחזר

אני לא מדבר על ה'אחוז' בעם ישראל שהולכים עם ציצית מצמר על החלצה, היהודים המכבדים שאוהבים את הציצית של צמר מבחוץ, אני מדבר על כל עם ישראל שהולכים עם הציצית מתחת לחלצה; לדאבוני יש אנשים שאומרים: 'מי צריך ציצית? לא יקרה כלום אם אני אלוך בלי ציצית...' ואף אחד לא יודע מזה, אף אחד לא מסתכל מתחת החלצה של השני או מתחת לסודר של השני לראות אם הוא לובש ציצית.

הזמן הנכון הוא לדבר אל האדם על הציצית הקדושה הוא בילדותו. המלמדים מפתה א' עד כיתה ט' צריכים לדבר על הציצית הקדושה, איך שהשם יתברך רווה נחת מכל מצוה שאנו עושים, ולספר ספורים על יפי של הציצית.

יהודי שהולך עם ציצית, זה בזכות המלמדים שלו שהחזירו את זה!

מלמדים יקרים, חייבים לדבר עם הילדים מיהדות, מהקדוש ברוך הוא, מכבוד אב ואם. מבחוץ התמונה היא באמת מאוד יפה, אפשר לחשב שהכל נוסע מאוד טוב, אבל בא דור שרחמנות גדולה עליו!

כל המלים חודרות בילדים

היום למדנו בדרך הגמרא (גטין ט.) את ההלכה שכשמישהו זורק גט לחצר של אשתו, אפלו שזה נשרף עוד לפני שזה הגיע לרצפה, "הרי זו מגרשת". והגמרא אומרת, רבי אבא אומר: שההלכה הזאת נכונה "כרבי דאמר קלוטה כמי שהנחה דמא", לפי השיטה של רבי שסובר שדבר שנקלט באויר, זה כמו שהוא כבר הנח שם, ועל אומר: שאפלו לרבנן שחולקים על רבי, מודים כאן שהרי זו מגרשת, עין שם. [קלוטה כמי שהנחה דמא' - זו הלכה ב'הלכות שבת';

לרגע על להרפות, תמשיך עם כל הכוח שלך! ואם אתה צריך עזרה עם הילדים, שים מודעה ב'גליון היכל הקודש', שמחפשים אברכים מצלחים שרוצים להגיע לעבוד בתלמוד תורה, או בארוחת הצהרים, או בהסעה, או עזרה אחרת עם הילדים.

אל הקדוש ברוך הוא בשעה שהוא חותך, אבל אם הוא גם צריך לדבר אל אנשים - אז גם את זה הוא לא יכול לעשות!

אבל למלמד יש את העבודה הכי יפה; הוא יושב עם ילדים ומדבר אתם מהקדוש ברוך הוא!

ראש הישיבה שליט"א בקש מהמנהל: תתחזק מאוד, ותחזק את המלמדים, אל תחשב אפלו

ש'שעתים' התבזבזו על כלום. כשהעובד יודע לפחות מהעצות של רבנו, ה'יה עושה לפחות בשעתים האלו 'התבודדות' עם ה'פה, אבל אם הוא לא יודע מרבנו, אז הוא סתם בוזבז 'שעתים' בחנם...

אותו דבר עם מי שעובד בבשר, זו עבודה מאוד קשה לעמד ולחתך כל היום בשר. אם זה רק היה לחתך - הוא יכול בכל זאת להספיק לדבר

מכתבים בעניני חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

לסדר תלמוד תורה לילדים באומן

בעזרת ה' יתברך - ליל שישי פרשת נצבים, כ"ו אלול, שנת תשפ"א, אומן לכבוד יקירי... גרו יאיר

בחסדי השם יתברך עברנו את כל המניעות, אנחנו באומן אצל רבנו הקדוש - אחרי כל כך הרבה געגועים וכסופים.

אי אפשר להסביר מה שאנשי שלומנו עושים, כמה מסירות נפש עוברים בשביל להגיע לרבנו על ראש השנה.

כל השנה אתה כל כך מסור, אתה מלמד מסור, הילדים כל כך אוהבים אותך; יש לך רגש לילדים, הילדים אוהבים אותך, אז אני רוצה לבקש ממך מאוד, בכמה ימים שאנחנו באומן שתסדר תלמוד תורה לילדים שלנו. יש לנו השנה בבנין באומן למעלה ממאה ילדים בן ירבו, תלמידי היכל הקדוש באים לרבנו רק עם הילדים, עם כל הקשי, עם כל הכאב ראש - לא מסתכלים על כלום.

אז אבקש ממך מאוד, תאסף את כל הילדים ממחר ערב שבת, תעשה אתם סדר למשך כמה שעות. תתחיל בתפלה, תספר להם ספורי צדיקים, תאמר אתם את התקון הפללי, אם

להראות להם את האהבה שיש להשם יתברך אלינו עם ישראל וכמה טוב ללכת בדרך התורה.

מפחידים את הילדים יותר מדי, בפרט באלול מטילים פחד, ומוחות קטנים עלולים לקבל את זה באופן לא נכון, ולפעמים יכול להיות שנבדלים מאוד ומתאשים; צריכים לדבר על הרחמנות של השם יתברך אלינו וכמה חשוב הוא אפלו רק רצון טוב. השם יעזר שתצליחו בכל הענינים. פתיכה וחתימה טובה, שנה טובה ומברכת.

...

(קונטרס עצתו אמונה פרשת נצבים וילך, שנת

תשפ"א)

האם לקחת את הילדים שלי לאומן למרות הנסיונות של שמירת עינים בדרך?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

ראשית אני רוצה להודות לכם על השעורים הנפלאים שלכם שעשו שנוי אדיר בחיי הקדוש ברוך הוא ושלם שכרם בכפלי כפלים.

אתה יכול תלך אתם לציון, זה לא חייב להיות דווקא בתוך הציון, אתה יכול ללכת בסביבת הציון, תלמד אותם איך לבקש מהשם יתברך, תאמר תפלות ושהם יאמרו אחריו.

אם אתה צריך עזרה, עוד מלמדים, תגיד לי; אני אחזק אותם גם.

יקירי... גרו יאיר, אצלי עקר העבודה - זה הילדים. חכמינו זכרונם לברכה אומרים (בראשית רבה, מב, ג) "אם אין גדיים אין תישים", קל יותר כשמחנכים את הילדים מלכתחלה עם ההקדמות של רבנו הקדוש, מאשר להתנגע אחר כך.

פתיכה וחתימה טובה.

...

(קונטרס עצתו אמונה פרשת נח, שנת תשפ"ב)

ללכת לדבר בבתי ספר מה זה אלול ומהי תשובה

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת כי תבא לאומן, י"ג אלול, שנת ה'תשפ"ג קבלתי את המכתב.

בנדאי שתלכו לדבר בבתי ספר מה זה אלול ומהי תשובה; אין זכות גדולה יותר מלדבר לבנות בבתי ספר,

אני כבר נוסע הרבה שנים לאומן על ראש השנה ברוך השם, אבל אף פעם לא לקחתי את הילדים שלי. אבל אני שומע בשעורים שכן חשוב לקחת את הילדים לשם. השאלה שלי היא, היות והבית שלי מתנהל באופן שמור, גם מבחינת הבדלות מכל סוגי הדברים המודרניים שחודרים, סמארטפון ווידאו הם אצלי בבית טריפה, גם בבית המדרש שבו אני מתפלל, ובתלמוד תורה שאליו אני שולח את הילדים שלי רבם בכלם הם מכאלו בתים.

עכשו בשאני לקח את בני בן האחת עשרה לאומן, אז כבר בשנגיע לשדה התעופה הוא יראה שבמעט כל היהודים שממתינים לעלות על המטוס מחזיקים סמארטפון ביד, וכשיושבים במטוס הוא יראה שיהודים צופים בסרטים, ובכלל ההנהגה והדבורים במטוס של הרבה אנשים יכול להיות בקלות ראש, אז איך הוא יוכל להכיל דבר כזה, שעכשו בזמן שעושים את הדבר הכי גדול שיש, נוסעים לאומן על ראש השנה - והנה הוא רואה שכל כך הרבה אנשים שנוסעים לאומן, עושים דברים שבאלו שהוא לא רואה כל החיים שלו?

אני מבין שצריכים לדון את היהודים האלו לכף זכות, ורבנו הוא רופא שמרפא גם אותי וגם אותם, אבל ילד שבכלל צריך חזק לשמור מרחק מנסיונות הדור הנוראיים, עלול להגיע מכך למסקנה שאפשר להיות יהודי כשר ביחד עם כל הדברים הפסולים האלו.

ישר כח שאתם מקדישים מזמנכם היקר.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת בא, ראש חדש שבט, שנת תשע"ט לפרט קטן

לכבוד ... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

אשריך שאתה מחנך את הילדים שלך שיהיו מבדלים מרע; אם מחנכים את הילדים באהבה הם יגדלו יהודים כשרים. שלמה המלך אומר (משלי כט, יז): "יסר בנך ויניחך, ויתן מעדנים לנפשך", אם מחנכים את הילדים בדרך הטובה הם יביאו רק נחת.

העקר תחנך אותם לחיות עם השם יתברך וכל דבר שהם צריכים שיבקשו ממנו; לילדים יש טהרה, אצלם האמונה ברורה וזכה, לכן תחנך אותם לחיות באמונה; תספר להם ספורים של תפלה איך השם יתברך עוזר כשמבקשים ממנו, כך הם יגדלו יהודים כשרים.

בנדאי שתביא את הילדים שלך לאומן אל רבנו ז"ל על ראש השנה; ידוע הספור כשרבי יודל מדאשוב זכותו יגן עלינו - אחד מתלמידיו הגדולים של רבנו - הגיע אל רבנו על ראש השנה, כפי שרבנו צוה, וכו' מאד רצה לבוא איתו, אבל רבי יודל חשב לעצמו שיהיה קשה מאד לילד הדרך הקשה וכו', גם היה חסר לו כסף להוצאות הדרך. למעשה הוא הגיע אל רבנו לבד בלי בנו; כשהוא נכנס אל רבנו לתת שלום רבנו מיד אמר: "אני פלא; האבא מגיע אלי - הרי הוא מאמין בי, והבן גם כן מאמין בי, עם כל זה האב מונע את הבן מלכבד אלי"; מאד הפריע לרבנו שהוא לא הביא איתו את בנו כי רבנו רצה שנבוא אליו עם הילדים.

כך נוהגים כל תלמידי היכל הקדש; אנחנו נוסעים על ראש

השנה עם כל הילדים לפני שהם מגיעים לגיל שבע. אנחנו לא מסתכלים על כלום ואנחנו שוכרים את כל המניעות, לכל אחד יש את הנסיונות שלו ובכל תקופה מגיעים נסיונות אחרים, פעם הנסיון היה שלא היה אכל כמו שצריך, או שהמטה לא היתה ראויה, ושברנו את זה והגענו אפילו בלי לאכל ובלי לישן, כפי שרבנו אמר (ת"י מוה"ר"ן, סימן תד): "אם לאכל אם שלא לאכל - אם לישן - אם שלא לישן - אם להתפלל - אם שלא להתפלל, אף ורק שתהיה אצלי על ראש השנה יהיה איך שיהיה"; וכך מגיעים כל הזמן נסיונות חדשים, אבל אנחנו מציתים לרבנו ובאים אליו על ראש השנה.

אם אתה רוצה לתת חנוכה טוב לילדיך תקח אותם איתך ותחנך אותם בדרך שישמרו על העינים, כך תזכה לדורות ישרים ומברכים. השם יעזר שתצליח בכל הענינים.

...

(ספר עצתו אמונה חלק ו', מכתב תקיז)

מדור חינוך
מקור ברסלב

לשימעת כל שיעורי החינוך

(באדיש)

מראש הישיבה שליט"א

ב'קול ברסלב'

הקישו 1-2-4-2-1

- שמיני ויהי נמשכב -

לקבלת הגליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: chinuchgilyon@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון חיוזק (נשים)
שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד
079-704-0069

ארצות הברית 212-444-9169 / 845-351-9060 / אנגליה 03303502363
קנדה 438-320-9090

...

קול ברסלב
שיעורים; חיוזק יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד
079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9191 / 845-351-0910 / אנגליה 03303502361
קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 11552354370

מייל חיוזק יומי chizikyomi@gmail.com